

Vleermuisonderzoek Spoorstraat 6-8 te Kesteren

Aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Status:	Definitief
Project:	BE/2018/103
Datum:	19 september 2018
Samensteller(s):	ir. T.W.D. Schrader
Projectleider(s):	ing. C.J. Blom
Opdrachtgever:	 Buro SRO Sweerts de Landasstraat 50 6814 DG Arnhem
Contactpersoon:	dhr. A. van der Mispel

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V./ Buro SRO

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

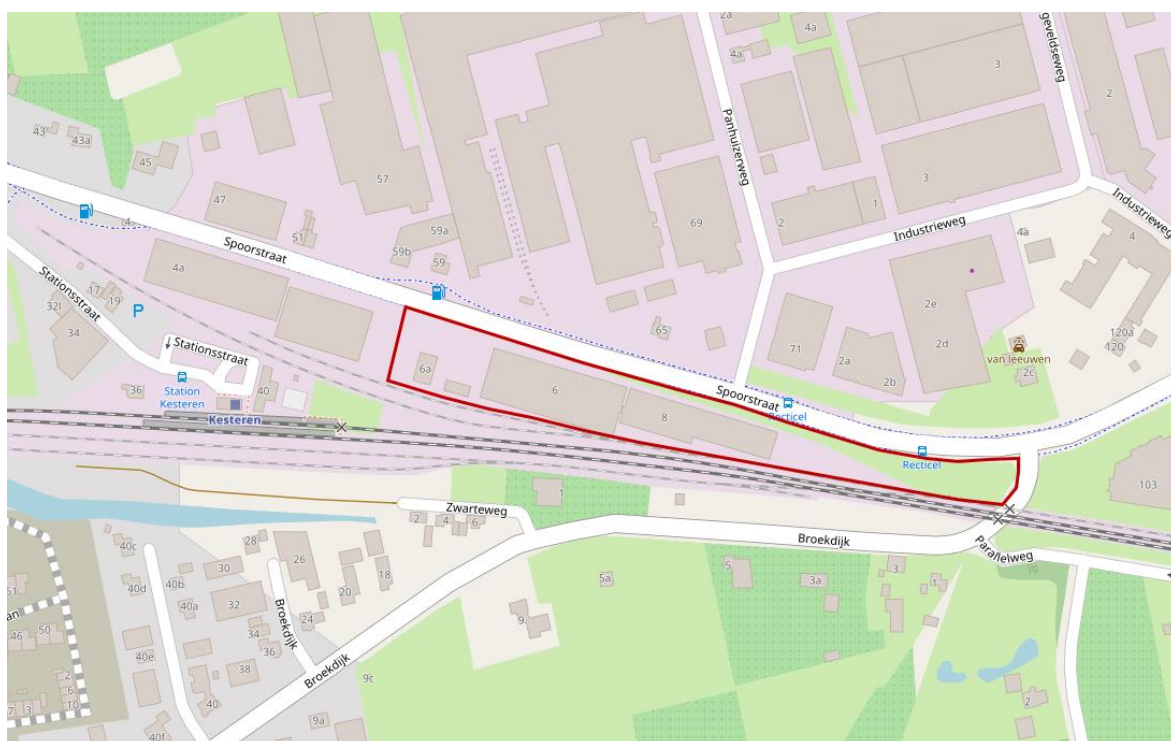
Inhoud

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3	Te verwachten soorten en functies	6
1.4	Kader Wet natuurbescherming	7
2	Methode.....	9
2.1	Methode	9
2.2	Inventarisatie	11
3	Resultaten.....	12
3.1	Waargenomen soorten	12
3.2	Aanwezige gebiedsfuncties	13
4	Conclusie.....	14
4.1	Conclusie	14
4.2	Uitvoerbaarheid	14
4.3	Vervolgstap(pen)	15
5	Bronvermelding.....	16

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Spoorstraat 6-8 te Kesteren zijn enkele verouderde loodsen gesitueerd. Vlastuin Group B.V. is voornemens de verouderde loodsen te saneren ten bate van de nieuwbouw van een tweetal opslagloodsen en een kantoor. Omdat tijdens de werkzaamheden mogelijk negatieve effecten voor beschermde soorten op kunnen treden is het plangebied (figuur 1), middels een oriënterend onderzoek onderzocht op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens getoetst aan de effecten van de werkzaamheden (Vos, 2018).

Figuur 1 Het rode kader weergeeft de ligging van de planlocatie en loodsen aan de Spoorstraat 6-8 te Kesteren (bron: arcgis.com).

Op basis van het oriënterende onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen of een nestlocatie van vleermuizen niet worden uitgesloten. Om de mogelijke negatieve effecten voor vleermuizen in kaart te brengen is aanvullend onderzoek noodzakelijk geacht. Buro SRO begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenumen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van vleermuizen?

1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep

Plangebied

Het plangebied is gelegen te Kesteren en betreft enkele loodsen aan de Spoorstraat 6-8. Het plangebied is geheel in gebruik ten bate van de functie bedrijfsvoering. Aan de zuidzijde grenst de planlocatie aan het spoortraject tussen Tiel en Nijmegen. De planlocatie is hoofdzakelijk verhard en wordt gedomineerd door 3 aan elkaar verbonden loodsen. De loodsen zijn verouderd (bouwjaar respectievelijk 1960 en 1979). Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (Vos, 2018).

Ruimtelijke ingreep

De ruimtelijke activiteiten zullen op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- Sloop loodsen: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- Verwijdering overige terreininrichting: diverse werkzaamheden, afvoer materiaal;
- Vergraven terrein: graafwerkzaamheden en grondtransport;
- Terrein bouwrijp maken; aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- Realisatie opslagloodsen en kantoorruimte: algemene bouwwerkzaamheden;
- Aanleg terreinverharding en parkeervoorzieningen: diverse werkzaamheden;
- Revitalisatie terrein: algemene hoveniers- en overige werkzaamheden;

Effecten

Naar aanleiding van de beoogde ingrepen kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

Wnb, art 5.1 lid 2 en 4 (Vogelrichtlijnsoorten, huismus en gierzwaluw)

Lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.

Lid 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Wnb, art 3.5 lid 2 en 4 (Habitatrichtlijnsoorten vleermuizen)

Lid 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren

Lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek (veldbezoek uitgevoerd door Blom Ecologie B.V.) bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen (figuur 2). Deze potentie was hoofdzakelijk aanwezig in de oostelijke loods, welke is opgetrokken uit gemetselde muren. Vleermuizen kunnen middels openstootvoegen, dilatatievoegen, openingen onder dakranden toegang verkrijgen tot de spouwruimte, eventuele ruimte onder het dak en dieper gelegen delen van het gebouw. Deze ruimtes bieden voor vleermuizen mogelijk geschikte kraam-, zomer paar en winterverblijfplaatsen. Op basis van habitatkenmerken, het geprefereerde habitat van de soort en *expert judgement* is beoordeeld dat de te slopen bebouwing mogelijke een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

Figuur 2 Potentie van de bebouwing voor vleermuizen ten tijde van de visuele inspectie (bron: Blom Ecologie B.V.)

1.4 Kader Wet natuurbescherming

Habitatrichtlijn (vleermuizen)

Alle inheemse vleermuissoorten zijn strikt beschermd op Europees niveau en vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn (Wnb, art. 3.5). Afhankelijk van de soort verblijven vleermuizen in gebouwen, bomen, rotsen of andere (specifieke) locaties. Hierbij maken vleermuizen gebruik van vier typen verblijfplaatsen, betreffende de kraam,- zomer,- paar- en winterverblijfplaats). In de schermer- en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen foerageren opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijk diffuse verspreiding gedurende de avond.

Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen binnen de Wet natuurbescherming ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de §3.1 artikel 3.1 – 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Andere Soorten). Voor dit vleermuisonderzoek is artikel 3.5 Habitatrichtlijn van toepassing.

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.

2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2 Methode

2.1 Methode

Vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Het Vleermuisprotocol is ontwikkeld door Het Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging (NGB, 2017). Het protocol vormt een kwaliteitsstandaard wat jaarlijks geëvalueerd wordt. Onderzoeken die volgens het protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd naar de standaarden met uitzondering van laatvlieger en van middernachtzwermen. In navolging van het protocol dienen voor dit onderzoek 4 veldbezoeken te worden uitgevoerd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober). Data tussen haakjes betreffen de suboptimale periode. Hierin mag maximaal één veldbezoek verricht worden, mits het weer en ecologische overwegingen dit toelaten. In het Vleermuisprotocol worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden om onderzoek te mogen verrichten naar gewone dwergvleermuizen; een minimale temperatuur 8 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen.

Gedurende het eerste onderzoek naar winterverblijfplaatsen/middernachtzwermen werden dusdanige lage aantallen vleermuizen geteld dat het voorkomen van een massawinterverblijfplaats binnen het plangebied uitgesloten kon worden.

Kraamverblijfplaats

De definitie van een kraamverblijfplaats is een verblijfplaats van een kraamgroep met vrouwtjes met jongen. Volgens het Vleermuisprotocol (2017) worden, samengevat voor de potentieel aanwezige soorten, de volgende criteria gehanteerd om aanwezigheid uit te sluiten: kraamperiode (10 mei) 15 mei – 15 juli (1 aug), inventarisatie 2 x 2 uur, starttijd 0-30 min voor zonsopkomst, eindtijd 0-30 min voor zonsopkomst en 30 dagen tussen inventarisatieronden. Weersomstandigheden; minimale temperatuur 12 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen. Wegens overlap tussen de start en eindtijden worden inventarisaties van 2-2,5 uur uitgevoerd. (gewone dwergvleermuis 1 x ochtend, 1 x avond en laatvlieger 2 x avond)

Zomerverblijfplaats

Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. Volgens het Vleermuisprotocol (2017) worden, samengevat voor de potentieel aanwezige soorten, de volgende criteria gehanteerd om aanwezigheid uit te sluiten: zomerverblijfperiode (15 april) 15 mei – 15 juli (15 okt), inventarisatie 2 x 2 uur, starttijd 0-30 min voor zonsopkomst, eindtijd 0-30 min voor zonsopkomst en 20-30 dagen tussen inventarisatieronden. Weersomstandigheden; minimale temperatuur 12 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen. Voor sommige soorten geldt dat tenminste een inventarisatie 's avonds of 's ochtends dient te worden uitgevoerd, andere weer expliciet 's avonds. Om alle inventarisatie gecombineerd uit te kunnen voeren zijn ten minste 3 veldbezoeken nodig van 2-2,5 uur. (gewone dwergvleermuis 1 x ochtend, 1 x avond en laatvlieger 2 x avond).

Paarverblijfplaats

Een paarverblijfplaats is een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste een baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. Volgens het Vleermuisprotocol (2017) worden, samengevat betreffende de potentieel aanwezige soorten, de volgende criteria gehanteerd om aanwezigheid uit te sluiten: Paarperiode 15 aug – 1 okt (15 okt), inventarisatie 2 x 2 uur, starttijd 0-60 min na zonsondergang, eindtijd 0-60 min voor zonsopkomst en 20 (10) dagen tussen inventarisatieronden. Weersomstandigheden; minimale temperatuur 12 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen. Om de inventarisatie gecombineerd uit te kunnen voeren zijn ten minste 2 veldbezoeken nodig van 2-2,5 uur.

Winterverblijfplaats

Een winterverblijfplaats is een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap gaan. Het betreft bij soorten die jaarrond in hun leefgebied blijven nogal eens een voormalige paarplaats of een andere verblijfplaats. Er zijn bij soorten als gewone dwergvleermuis massawinterverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen voor kleinere groepen te onderscheiden. Volgens het Vleermuisprotocol (2017) worden, samengevat betreffende de potentieel aanwezige soorten, de volgende criteria gehanteerd om aanwezigheid uit te sluiten: Zwermplaats 1 aug – 10 sep (slapend 1 dec – 1 mrt), inventarisatie 2 x 2 uur, starttijd 00:00 en eindtijd 02:00 en 10 (5) dagen tussen inventarisatieronden. Weersomstandigheden; minimale temperatuur 13 °C, maximale windkracht 4 Bft en geen neerslag. Om de inventarisatie gecombineerd uit te kunnen voeren zijn ten minste 2 veldbezoeken nodig van 2-2,5 uur.

Reactieve onderzoekswijze

Binnen de kaders van het Vleermuisprotocol en de Kennisdocumenten is de onderzoekswijze vormvrij. Door onderzoeksbureaus worden, afhankelijk van omstandigheden (relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek, aantal onderzoekers, et cetera), op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien vleermuizen (maar ook huismus en gierzwaluw) veelal voorkeur hebben voor een bepaald type verblijfsplaatsen c.q. -locaties wordt door Blom Ecologie B.V. reactief onderzoek uitgevoerd. Voorafgaand aan de start van een onderzoek wordt een planlocatie op dat moment visueel beoordeeld op actuele relatieve potentie. Op basis hiervan worden strategische punten ingenomen vanwaar zoveel mogelijk potentiële indan wel uitvliegopeningen kunnen worden geïnspecteerd (geldt voor huismus, gierzwaluw en vleermuizen). Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren.

Tijdens het eerste onderzoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen door onderzoekers waar de hoogste trefkans is (gebaseerd op relatief potentie). Gedurende het tweede onderzoek (of derde onderzoek in het voorjaar) worden strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is (ingegeven door relatieve potentie en resultaten voorafgaand onderzoek). Tijdens het onderzoek zijn daarnaast veranderende omstandigheden (bijvoorbeeld: plots verandering windrichting, sterke afname windkracht, defecte straatverlichting) van invloed op de positie van de onderzoeker en de verblijfsduur op een strategisch punt. Een aantal factoren die bepalen waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken

van een gebruikelijke route (door bijv. buurtbewoners die de onderzoeker aan de praat houden, hondenuitlaters of dergelijke) zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

De wijze van onderzoek verschilt, met in achtname van de randvoorwaarden van het Vleermuisprotocol en Kennisdocumenten, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoeken

De planlocatie is 6x bezocht (tabel 3) door 1 medewerker van Blom Ecologie B.V. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is met name gelet op mogelijke verblijfplaatsen alsmede foeragerende/communicerende vleermuizen.

Tabel 3 Veldbezoeken op de planlocatie. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol (2017).

	datum	tijden	weersomstandigheden
Steenuil*	12 april 2018	20.15-22.45	droog (7/8), 12 °C, wind 0-1 Bft
Vleermuizen 1	15 mei 2018	21.15-23.30	droog (8/8) 12 °C, wind 1 Bft
Vleermuizen 2	26 juni 2018	21.45-00.00	droog, (7/8), 20 °C, wind 1-2 Bft
Vleermuizen 3	17 juli 2018	3.30-5.45	droog, (3/8), 18 °C, wind 1-2 Bft
Vleermuizen 4	27 augustus 2018	21.45-02.00	droog, (1/8), 19 °C, wind 1-2 Bft
Vleermuizen 5	16 september 2018	20:45-23:00	droog, (7/8), 17 °C, wind 1-2 Bft

* Dit onderzoek is gericht naar steenuilen en buiten de optimale periode voor vleermuizen uitgevoerd, maar werd tevens een batdetector gebruikt en was de waarnemer in staat om waarnemingen van vleermuizen te doen.

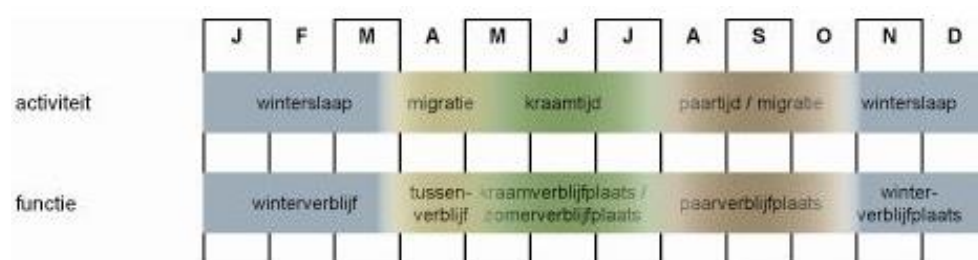
Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector, type Petterson 240x. Dit type batdetector is *heterodyne* en heeft een *time expansion* functie. De *time expansion* functie maakt het mogelijk de geluidopnames te vertragen waardoor nauwkeurige analyse van de sonargeluiden uitgevoerd kunnen worden. Geluidswaarnemingen zijn eventueel opgenomen met een opnameapparaat van het merk Roland, type R-05. Indien inventarisatie in het veld niet mogelijk was zijn geluiden geanalyseerd met behulp van de software BATSOUND.

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

De gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) zijn typische gebouwbewonende soorten. Beide soorten gebruiken ruimten onder daken, in spouwruimtes en achter gevelbekleding als kraam-, zomer, paar,- en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011) (figuur 3).

Figuur 3 Jaarcyclus van de gewone dwergvleermuis (bron figuur: vleermuizenindestad.nl)

Tijdens het avondveldbezoek op d.d. 12 april 2018 t.b.v. steenuilen zijn twee foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen aan de noordzijde van het plangebied. Deze individuen foerageerden enkele minuten, waarna deze noordwaarts vertrok. Tijdens dit veldbezoek is geen enkele laatvlieger waargenomen.

Tijdens het avondveldbezoek op d.d. 15 mei 2018 t.b.v. kraam- en zomerverblijfplaatsen zijn een drietal migrerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze kwamen vanuit het centrum van Kesteren en vertrokken richting het buitengebied. Tijdens dit veldbezoek is geen enkele laatvlieger waargenomen.

Tijdens het avondveldbezoek op d.d. 26 juni 2018 t.b.v. kraam- en zomerverblijfplaatsen is 1 foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen aan de noordzijde van het plangebied. Dit individu foerageerde enkele minuten, waarna deze noordwaarts vertrok. Tijdens dit veldbezoek is geen enkele laatvlieger waargenomen. Hiermee kon het voorkomen van laatvliegers binnen het plangebied uitgesloten worden, aangezien deze soort al vliegend uitstekend waar te nemen is en het geluid van laatvliegers wegens de lagere frequentie ver reikt in open landschap.

Tijdens het ochtendveldbezoek op d.d. 17 juli 2018 t.b.v. kraam- en zomerverblijfplaatsen zijn 20-30 invliegende gewone dwergvleermuizen geconstateerd ten noorden van het plangebied in de brandweerkazerne. Dit duidt op een kraamverblijfplaats in de brandweerkazerne. De waarnemingen met betrekking tot de verblijfplaats hebben plaatsgevonden tot 5.15 uur. Enkele individuen bij de brandweerkazerne vertrokken richting het oosten. Rondom de groenstructuren aan de noordzijde van de plan locatie zijn gedurende korte tijd een tweetal foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen.

Tijdens het avondveldbezoek op d.d. 27 augustus 2018 t.b.v. paar- en winterverblijfplaatsen zijn twee territoria van mannelijke gewone dwergvleermuizen geconstateerd. Van deze

territoria is 1 paarverblijf waargenomen binnen het plangebied, aan de oostelijke zijde. Het paarverblijf bevindt zich tussen de kierende damwandplaten en het metselwerk, waar de vleermuis mogelijk toegang had tot de spouwmuur.

Tijdens het avondveldbezoek op d.d. 16 september 2018 t.b.v. paarverblijfplaatsen zijn dezelfde twee territoria van mannelijke gewone dwergvleermuizen. Daarnaast is een ander roepend mannetje gevonden ten zuidoosten van het plangebied. Het mannetje nabij het op 27 augustus gevonden paarverblijf bleef gedurende de hele avond zijn territorium verdedigen, maar was op geen enkel moment aanwezig in het paarverblijf.

Foeragerende vleermuizen zijn in beperkte mate waargenomen binnen het plangebied. Aannemelijk trekt het merendeel van de dieren naar foerageergebieden van betere kwaliteit op andere locaties in de omgeving.

Gedurende het onderzoek is geen enkele maal een laatvlieger of andere soort vleermuis waargenomen.

Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn met name overvliegende, rustende of foeragerende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen onder andere: boomkruiper, grasmus, kauw, merel, scholekster, steenuil, tjiftjaf, winterkoning, zanglijster en zwarte roodstaart. Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek gelet op nestindicerend gedrag van overige gebouwbewonende soorten. In de bebouwing zijn geen nesten gedefinieerd. Wel is het aannemelijk dat in bomen, struiken en overige omliggende vegetatie nesten van lijsters, duiven, kraaiachtigen en kleine(re) zangvogels aanwezig zijn.

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn laatvliegers en gewone dwergvleermuizen waargenomen (3.1). Per functie wordt beschreven wat de betekenis is voor de waargenomen soorten. In bijlage 1 is een kaart opgenomen van de verblijflocaties en het functionele leefgebied van vleermuizen en nestlocaties van overige soorten.

Verblijfplaatsen en leefgebied vleermuizen

Gedurende het onderzoek is een paarverblijf vastgesteld binnen het plangebied, aan de oostelijke zijde van de uit gemetselde muren opgetrokken loods (bijlage 1). In de nabije omgeving van het plangebied is aan de noordelijke zijde een kraamverblijf aangetroffen. Het kan niet uitgesloten worden dat de aangetroffen verblijven ook gebruikt worden als zomer- en winterverblijf). De twee roepende mannetjes met territoria duiden op nog twee paarverblijven buiten het plangebied.

Zeer sporadisch zijn foeragerende vleermuizen waargenomen gedurende de veldbezoeken. Wanneer er wel foeragerende vleermuizen werden waargenomen was dit slechts van korte duur en vertrokken de individuen of richting het buitengebied of richting het centrum van Kesteren. Het voedselaanbod op en rondom de planlocatie is klaarblijkelijk beperkt omdat vleermuizen hier niet of zeer kort foerageren (5-10 minuten).

4 Conclusie

4.1 Conclusie

Vleermuizen

In de periode mei 2018 – september 2018 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen aan de Spoorstraat 6-8 te Kesteren. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Vleermuisprotocol (NGB, 2017). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de oostelijke loods een functie heeft voor vleermuizen als vaste rust- en verblijfplaats (paarverblijf en mogelijk zomer- en/of winterverblijf).

De sloop van de uit gemetselde muren opgetrokken loods leidt tot de vernietiging of het ongeschikt raken van een paarverblijf. Conform artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming betreft dit een verboden handeling en is voor sloop een ontheffing noodzakelijk. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot tijdelijke of permanente aantasting van het foerageergebied en/of foerageerroutes.

Overige soorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot het vaststellen van de aan- dan wel afwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op nesten van en/of verblijfloccaties van andere soorten op de planlocatie. Er zijn geen nesten van overige soorten aangetroffen binnen het plangebied. Zoals beschreven staat in de vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen (indicatief betreft dit de periode 15 maart t/m 15 juli). Om overtreden van de Wet natuurbescherming te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.2 Uitvoerbaarheid

De beoogde ontwikkelingen zijn in lijn met het vigerende bestemmingsplan en het kader van de omgevingsvergunningaanvraag. De sloop van de loodsen leidt tot vernietiging of het ongeschikt raken van één paarverblijf van gewone dwergvleermuis en resulteert in een overtreding van de Wet natuurbescherming. Derhalve dient bij bevoegd gezag, de provincie Gelderland, ontheffing aangevraagd te worden. Binnen deze ontheffing wordt vereist dat mitigerende en compenserende maatregelen getroffen worden. Het verlies van een paarverblijf is in de regel eenvoudiger te compenseren dan verlies van kraam- en winterverblijven. Alternatieve voorzieningen zijn in de vorm van vier vleermuiskasten al in april 2018 opgehangen. Aan de vereiste gewenningsperiode van zes maanden zal hiermee in oktober voldaan worden. Het is dan ook de verwachting dat, mits aan overige voorwaarden wordt voldaan, bevoegd gezag een ontheffing zal verlenen en de aanwezigheid van beschermde soorten geen bezwaar vormt voor de beoogde ontwikkelingen.

4.3 Vervolgstap(pen)

Voor de uitvoering van een deel van de sloopwerkzaamheden is ontheffing noodzakelijk van de Wet natuurbescherming. Conform het beleid van de provincie Gelderland wordt aanbevolen om de volgende aspecten te onderbouwen. Deze aspecten maken integraal onderdeel uit van het projectplan ten behoeve van de ontheffingsaanvraag.

- 1) Onderbouw het wettelijke belang (Wnb art 3.8, lid 5b)
- 2) Bepaal waarborging van gunstige staat van instandhouding (Wnb art 3.8, lid 5c)
- 3) Onderbouw de meest bevredigende oplossing (alternatieven afweging) (Wnb art 3.8, lid 5a)
- 4) Bepaal mitigerende en compenserende maatregelen

Vooruitlopend op een eventuele ontheffing zijn in april 2018 reeds 4 vleermuiskasten binnen 200 m van het plangebied opgehangen (locaties in bijlage 1). Deze vleermuiskasten zijn van Vivara type Causa.

De ontheffingsaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

- Aanvraagformulier (*dient nog opgesteld/ingevuld te worden*)
- Projectplan met ecologisch werkprotocol (*dient nog opgesteld te worden*)
- Oriënterend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)
- Aanvullend onderzoek (*reeds uitgevoerd*)
- Eventueel aanvullende documentatie (*machtiging e.d.*)

5 Bronvermelding

Literatuur

- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vos, 2018. Quicksan flora en fauna Spoorstraat Kesteren; Oriënterend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet. Blom Ecologie, Waardenburg.

Geraadpleegde websites

www.arcgis.com

www.bij12.nl

www.kaarten.gelderland.nl

www.planviewer.nl

www.ruimtelijkeplannen.nl

www.vleermuisprotocol.nl

www.vleermuizenindestad.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Bijlage 1 Overzicht waarnemingen

